

FRDO INFO

Nieuwsbrief van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling

Maart 2006 – nr 27

Inhoud

1. [Advies over de thematische strategie natuurlijke hulpbronnen van de Europese Unie](#)
2. [Advies over het ontwerp van referentiekader Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in België](#)
3. [Advies over de herziening van de grondwet inzake duurzame ontwikkeling en het verzorgingsbeginseel](#)
4. [Advies over de herziening van de grondwet inzake het recht op water](#)
5. [Advies over de Belgische Nationale strategie biodiversiteit](#)
6. [Activiteiten werkgroepen](#)
7. [Intern seminarie over het derde federaal rapport duurzame ontwikkeling](#)
8. [Jaarverslag en opvolging adviezen 2005](#)

1. Advies over de thematische strategie natuurlijke hulpbronnen van de Europese Unie

Na een eerste mededeling in 2003 heeft de Europese Commissie afgelopen december een tweede mededeling uitgebracht over de thematische strategie voor het duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Deze voorstellen van de Commissie zullen in de tweede helft van 2006 onder het Finse voorzitterschap behandeld worden door de Raad (Milieu). Met het oog op het bepalen van het Belgische standpunt in deze Raad, vroeg Staatssecretaris Van Weert de FRDO per brief van 1 juli 2005 een advies over de thematische strategie hulpbronnen. Dit advies werd in consensus goedgekeurd door de Algemene Vergadering van 1 februari 2006.

Deel I van het FRDO-advies is beschrijvend: het geeft weer hoe de Commissie zelf deze strategie omschrijft, wat zijn uitgangspunten vormen en welke maatregelen hij voorstelt om de strategie uit te voeren. In deel II evalueert de FRDO de thematische strategie natuurlijke hulpbronnen die de Commissie voorstelt. De FRDO meent dat deze strategie één van de pijlers vormt van de Europese Strategie Duurzame Ontwikkeling en als analyse- en referentiekader van groot belang kan zijn voor tal van beleidsdomeinen. De Commissie vult de hulpbronnenstrategie tot op heden echter te beperkt in om die ambitie waar te maken. De raakvlakken met andere processen en strategieën van de EU worden te weinig geduid, en het ontbreekt de strategie aan concrete engagementen en doelstellingen – zowel waar het gaat om indicatoren, prioriteiten, maatregelen als verantwoordelijkheden.

Wat dit laatste punt betreft, meent de FRDO dat zowel de Europese instellingen, de lidstaten als de sectoren bij de uitvoering van de hulpbronnenstrategie betrokken dienen te zijn. Het mag in geen geval een vrijblijvende denkoefening worden. Daarom pleit de FRDO er onder meer voor de specifieke maatregelen die elk land voorstelt in het kader van deze strategie, op te nemen in de Nationale Hervormingsprogramma's die de lidstaten jaarlijks dienen op te maken in het vernieuwde "Lissabon"-proces. Dit zou kunnen bijdragen tot de meer geïntegreerde aanpak van economische, sociale en ecologische kwesties waarvoor de FRDO reeds herhaaldelijk pleitte.

Ten slotte waardeert de FRDO dat de Commissie in de hulpbronnenstrategie aandacht heeft voor de globale dimensie, en er met name op wijst dat door de toenemende import van grondstoffen en energie de milieulast ten dele van de EU naar andere landen verschuift. De FRDO meent dat men hier ook rekening dient te houden met sociale bekommernissen, zoals het inkomen van producenten in derdewereldlanden, en met het vraagstuk van mondiale billijkheid. In dit verband vraagt de raad in het algemeen materiaal- en energiestromen te beperken in de geïndustrialiseerde landen.

Klik hier voor de volledige tekst van het advies op de website :

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2006a01n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

2. Advies over het ontwerp van referentiekader Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in België

Het belang van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en Maatschappelijk Verantwoord Investeren (MVI) wordt vandaag de dag algemeen erkend. Wereldwijd bestaat rond MVO en MVI een groeiende dynamiek en worden steeds meer initiatieven genomen, zowel vanuit de bedrijven zelf als vanuit de overheden. Zo publiceerde de Europese Commissie een Groenboek en een Mededeling over MVO, en werd er in dit kader in verschillende landen van de EU overleg gepleegd met de stakeholders over een kader voor MVO.

In ons land nam Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling, Els Van Weert, het initiatief voor een gelijkaardig proces en werd een werkgroep binnen de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling opgericht voor het uitwerken van een referentiekader MVO. Begin oktober 2005 rondde deze werkgroep MVO een ontwerpkader af, dat door de staatssecretaris ter consultatie voorgelegd werd aan de belangrijkste federale adviesorganen. De werkgroepen Strategieën en Productnormen van de FRDO stelden een advies op, dat in consensus goedgekeurd werd op door de algemene vergadering van 24 februari.

In zijn advies waardeert de FRDO dat de overheid een referentiekader op dit vlak voorstelt. Dit kan voor ondernemingen immers een stimulans vormen om deel te nemen aan de MVO-benadering, en de transparantie van het proces bevorderen. De FRDO vindt het referentiekader in het algemeen een goed uitgewerkte tekst en onderschrijft de in het document gebruikte terminologie en definitie. De raad onderstreept hierbij dat MVO uitgaat van een vrijwillig engagement van de ondernemingen. Daarnaast vraagt de raad speciale aandacht voor de specifieke situatie van KMO's inzake MVO en wijst hij er op dat ook andere maatschappelijke organisaties een maatschappelijke verantwoordelijkheid dragen. Een belangrijk onderdeel van het proces is de dialoog met de stakeholders van de onderneming over MVO-kwesties. Deze dialoog vervangt het traditionele sociale overleg uiteraard niet. Verder ziet de FRDO de rol van de overheid vooral bestaan in het bevorderen en faciliteren van MVO. Belangrijk hierbij is de verschillende instrumenten te promoten die reeds bestaan en "goede voorbeelden" aan te halen die andere ondernemingen kunnen stimuleren. Hiernaast dient de overheid zijn rol als regelgever te blijven spelen: het MVO engagement van ondernemingen vervangt immers de wetgeving niet.

Er bestaan verschillende instrumenten inzake verslaggeving over MVO. De FRDO vraagt dat bedrijven, in dialoog met de verschillende stakeholders, bij hun keuze van instrumenten kwaliteitsgaranties zouden bieden op vlak van opvolging en evaluatie van vrijwillig genomen engagementen, transparantie en het organiseren van een stakeholderdialoog. MVO mag immers niet alleen een zaak van imago of public relations zijn. De FRDO is er zich hierbij wel van bewust dat het MVO-proces voor de ondernemingen een kost kan inhouden. Die kosten kunnen van administratief-organisatorische aard zijn of te maken hebben met de soms hogere prijs van duurzame ten opzichte van niet-duurzame producten en diensten. Tegenover dergelijke kosten staan baten op het vlak van bedrijfsimago, maar ook de overheden kunnen ertoe bijdragen dat de kostprijs geen hinderpaal vormt om voor een MVO-benadering te kiezen.

De referentiekadertekst stelt terecht dat MVO een belangrijke internationale dimensie heeft, gegeven het globale karakter van onze economieën. België heeft op dit vlak een aantal internationale normen onderschreven, en het is belangrijk ondernemingen te stimuleren om zelf die normen na te leven en ook hun leveranciers in derde landen in dit proces te betrekken. De FRDO dringt verder aan op een actief beleid op mondiaal vlak wat MVO betreft, en vraagt dat de naleving van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen wordt verzekerd. Tenslotte wijst de FRDO op de rol van aandeelhouders en investeerders binnen beursgenoteerde bedrijven inzake MVO. Ook de overheid heeft verschillende mogelijkheden om het maatschappelijk verantwoord investeren te bevorderen.

Klik hier voor de volledige tekst op de website :

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2006a02n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

3. Advies over de herziening van de grondwet inzake duurzame ontwikkeling en het voorzorgsbeginsel

De Commissie Institutionele Aangelegenheden van de Senaat, heeft via haar voorzitter, mevrouw Anne-Marie Lizin, de raad twee adviesvragen gesteld over drie voorstellen tot wijziging van de grondwet inzake duurzame ontwikkeling en het voorzorgsbeginsel. Het gaat om twee voorstellen om in een nieuwe titel *Ibis* een nieuw artikel in te voegen betreffende duurzame ontwikkeling als algemene beleidsdoelstelling, en om een voorstel het voorzorgsbeginsel op te nemen in het grondwetartikel dat economische, sociale en culturele rechten garandeert (art. 23).

In zijn advies waardeert de FRDO dat de Senaat aandacht besteedt aan duurzame ontwikkeling en het advies van de raad inwint. Hij spreekt zich echter niet uit over de opportuniteit van de opname van het concept duurzame ontwikkeling en het voorzorgsprincipe als beginselen in de Belgische grondwet.

De raad geeft in het advies aan hoe hij het concept duurzame ontwikkeling in vroegere adviezen omschreven heeft. Hierbij verwijst hij ook naar de plannen en rapporten duurzame ontwikkeling, en beklemtoont hij dat het wenselijk is de definities van duurzame ontwikkeling in de voorstellen die voorliggen, af te stemmen met de definitie van art. 2 van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling

Voor een beter begrip van het voorzorgsbeginsel verwijst de raad naar zijn advies van 17 oktober 2000 over de mededeling van de Europese Commissie over de toepassing van het voorzorgsbeginsel. De raad wijst op de wenselijke coherentie van de bepaling van het voorzorgsbeginsel in het wetsvoorstel dat voorligt met de gangbare opvatting erover in het recht, waar het een beperkter betekenis heeft. Het voorzorgsbeginsel is op internationaal en Europees vlak een algemeen aanvaard milieubeginsel geworden.

Het advies werd tijdens de Algemene Vergadering van de FRDO van 24 februari goedgekeurd door 21 van de 34 stemgerechtigde leden. 13 leden hebben zich bij de stemming onthouden.

Klik hier voor de volledige tekst op de website :

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2006a03n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

4. Advies over de herziening van de grondwet inzake het recht op water

De Commissie Institutionele Aangelegenheden van de Senaat, heeft via haar voorzitter, mevrouw Anne-Marie Lizin, de raad op 12 januari 2006 om advies gevraagd over een voorstel om het recht op water op te nemen in de Grondwet. Het voorstel is meer bepaald om in art. 23 van de grondwet het recht op water toe te voegen aan de vermelde economische, sociale en culturele rechten.

De Algemene Vergadering van de FRDO van 24 februari jl. bracht over dit voorstel een verdeeld advies uit. Sommige leden vinden het belangrijk dat het recht op water wordt erkend als een fundamenteel mensenrecht en zijn er het bijgevolg mee eens dat dit recht in de Belgische grondwet wordt ingeschreven. Andere leden stellen zich ernstige vragen ten aanzien van de opportuniteit van de opname van het recht op water in de Belgische grondwet. Ze menen dat de toegang tot drinkbaar water in ons land – in tegenstelling tot een groot deel van de wereld - geen probleem vormt. Het recht op water is bovendien reeds beschermd in de grondwet binnen art. 23, 2°: het recht op bescherming van de gezondheid en art. 4° het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu.

Klik hier voor de volledige tekst op de website :

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2006a04n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

5. Advies over de Belgische Nationale strategie biodiversiteit

De Nationale Strategie inzake Biodiversiteit (*National Biodiversity Strategy*, NBS) is een verplichting die voortvloeit uit het Verdrag inzake biologische diversiteit dat België in 1996 heeft bekrachtigd. De doelstellingen van het Verdrag zijn drievoudig: het behoud van de biologische diversiteit, het duurzame gebruik van de natuurlijke rijkdommen en de billijke verdeling van de voordelen die voortvloeien uit het gebruik van genetische rijkdommen.

De FRDO werd over de NBS om advies gevraagd door de Interministeriële Conferentie Leefmilieu en door de minister van leefmilieu Tobback. Het advies, voorbereid door de werkgroep ad hoc Biodiversiteit, lag ter goedkeuring voor op de Algemene Vergadering van de FRDO van 24 februari jl.

De NBS geeft aan dat België beschikt over regionale en federale plannen die de problematiek rond biologische diversiteit behandelen, maar dat het één van de laatste Europese landen is die nog niet beschikt over een nationale strategie biodiversiteit. De strategie beoogt dan ook de bestaande regionale en federale instrumenten op mekaar af te stemmen rekening houdend met de Europese en internationale verplichtingen voor België. De NBS legt met name het algemene kader vast om bij te dragen aan de Europese doelstelling om het verlies aan biologische diversiteit te stoppen tegen 2010. De strategie identificeert 14 strategische doelstellingen, opgedeeld in operationele doelstellingen om de praktische uitvoering van deze doelstellingen te vergemakkelijken en te begeleiden.

De raad meent in zijn advies dat de NBS een verdienstelijke en valabele omzetting is van het Verdrag inzake biologische diversiteit, en kan zich bijgevolg aansluiten bij de strategische doelstellingen ervan. De raad meent evenwel dat er een objectief inzake handhaving ontbreekt. De strategie zou ook moeten aangeven hoe de uitvoering zal worden geëvalueerd.

De raad spoort de beleidsinstanties aan inspanningen te leveren om in gevallen waar dit een meerwaarde oplevert voor het biodiversiteitsbeleid, de bestaande regionale en federale instrumenten op mekaar af te stemmen. De raad vindt het eveneens belangrijk dat er voor België binnen een redelijke termijn afspraken worden gemaakt over eenvormige indicatoren .

Voor de tweede fase van de NBS, waarin concrete afspraken tussen de verschillende beleidsniveaus zullen gemaakt worden, ziet de raad als belangrijke punten: de doelstelling die maatregelen oplegt om negatieve effecten van het sectorale beleid ondermeer inzake ruimtelijke ordening bij te sturen, de klimaatverandering en de impact op biodiversiteit in België, en het informeren en sensibiliseren van het publiek.

De raad is van oordeel dat bij het uitwerken van die NBS-doelstellingen steeds de (eventuele) spanningsvelden tussen de sociale, ecologische en economische aspecten van de reële situatie moeten worden blootgelegd, en dat het beleid alle betrokken sectoren en actoren dient te identificeren voor het voorziene overleg.

In dit verband waardeert de raad dat de NBS stakeholderpartnerschappen wenst te betrekken bij de besluitvorming op alle niveaus. De raad meent dat de belangstelling van de actoren kan worden opgewekt door ze te laten samenwerken rond concrete projecten die aansluiten bij prioritaire doelstellingen.

Ten slotte zou het nuttig zijn om in te schatten in welke mate de operationele doelstellingen zullen bijdragen tot het 2010-objectief. De raad vraagt dat een timing wordt overeengekomen bij het afspreken van de concrete acties. De afspraken zouden bovendien concreet en resultaatgericht moeten zijn, zodat nadien kan worden opgevolgd in welke mate ze reeds werden gerealiseerd.

Klik hier voor de volledige tekst op de website :

<http://www.frdo.be/nl/pubnl/adviezen/2006a05n.pdf>

[Terug naar inhoud](#)

6. Activiteiten werkgroepen

Werkgroep Strategieën voor Duurzame Ontwikkeling

De werkgroep heeft in samenwerking met de werkgroep Productnormen een eerste advies afgerond over ont koppeling (zie 1). Staatssecretaris Van Weert heeft nog een tweede advies in dit domein gevraagd, dat nader in zal gaan op de situatie in ons land. Dit advies zal in de tweede helft van dit jaar behandeld worden. Een tweede punt op de agenda van de werkgroep is de jaarlijkse evaluatie van het federale beleid duurzame ontwikkeling, vastgelegd in het regeerakkoord van 2003. Ten slotte zal de werkgroep zich binnenkort buigen over het voorstel van de Europese Commissie voor een nieuwe Europese Strategie Duurzame Ontwikkeling, dat in juni voorgelegd wordt aan de Europese Raad. Met het oog op het Belgische standpunt over deze strategie ontving de FRDO een adviesvraag van de eerste minister.

Werkgroep Energie en Klimaat

De werkgroep volgt de ontwikkelingen in het domein van het energie- en klimaatbeleid verder op. Zo kwam tijdens de laatste werkgroepvergadering de vierde Nationale Klimaatmededeling aan bod. In dit verband besloot de werkgroep een advies op eigen initiatief uit te brengen over enkele aspecten van de evaluatie van het Belgische klimaatbeleid.

Werkgroep Internationale Betrekkingen

De werkgroep verwacht een adviesvraag over de (externe) coherentie van het Belgische beleid inzake Ontwikkelingssamenwerking. Daarnaast kondigde de vertegenwoordiger van minister De Gucht een nieuwe rondetafel met de minister aan. Daar kunnen twee elementen aan bod komen: een debriefing van de WTO-conferentie in Hong Kong en een toelichting op welke manier rekening wordt gehouden met het advies van de FRDO over de WTO bij het vervolg van de onderhandelingen in het kader van de Doha-agenda.

Werkgroep Productnormen

Productnormen werkte de voorbije maanden samen met Strategieën aan de adviezen over ont koppeling en over maatschappelijk verantwoord ondernemen (zie 1 en 2). De werkgroep verwacht een adviesvraag over de herziening van CO en NOx normen voor verwarmingsapparaten, en over een uitbreiding van het toepassingsgebied voor die normen. De adviesvraag zou behandeld worden in samenwerking met de werkgroep energie en klimaat.

Werkgroep Sensibilisatie en Communicatie

De werkgroep is in opvolging van het forum over communicatie rond duurzame ontwikkeling (oktober 2005) "guidelines" aan het uitwerken voor een doeltreffender communicatie rond duurzame ontwikkeling.

Werkgroep Wetenschappelijk onderzoek

In september 2005 organiseerde de FRDO samen met het Platform indicatoren een seminarie over indicatoren duurzame ontwikkeling (IDO), in de context van de nationale strategie duurzame ontwikkeling die in de steigers staat. Dit seminarie zal dit jaar verder opgevolgd worden, onder meer door de IDO van Eurostat te toetsen aan de uitgangspunten die door de stakeholders tijdens dit seminarie werden geformuleerd. Deze opvolging zal gebeuren door de werkgroep Wetenschappelijk Onderzoek, die reeds twee adviezen over indicatoren voorbereidde, eventueel in samenwerking met de werkgroep Strategieën.

[Terug naar inhoud](#)

7. Intern seminarie over het derde federaal rapport duurzame ontwikkeling

In december van vorig jaar publiceerde de Task Force Duurzame Ontwikkeling van het Federaal Planbureau zijn derde federaal rapport duurzame ontwikkeling: "*Ontwikkeling begrijpen en sturen : Federaal Rapport inzake Duurzame Ontwikkeling 2000-2004*". De federale rapporten zijn belangrijke

referentiedocumenten voor het duurzame-ontwikkelingbeleid in België: ze dienen onder meer als basis voor de federale regering om haar vierjaarlijkse Plannen inzake Duurzame Ontwikkeling op te stellen.

Het Rapport 2000-2004 evalueert de vooruitgang die de voorbije jaren in het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling werd geboekt. Daarnaast onderzoekt het Rapport ook 20 domeinen waarin de ontwikkeling nu onder druk staat. Het gaat zowel om risico's van armoede, milieuverloedering en economische vertraging. Het rapport toont hoe al die domeinen van druk hinderpalen creëren voor een duurzame ontwikkeling.

Dit derde Rapport helpt ook de onderlinge relaties te begrijpen, zo ook de evolutie van de demografie, van de consumptie en van de productie. Het steunt op een tabel van 44 indicatoren die uit de voorgaande Rapporten inzake duurzame ontwikkeling komen. Het Rapport 2000-2004 doet ten slotte een reeks aanbevelingen van "good governance" om de situatie gaandeweg te verbeteren. Het beveelt bijvoorbeeld aan om meer aandacht te besteden aan toekomstverkenning met als horizon het jaar 2050.

Op 23 maart organiseert de FRDO een intern seminarie over het derde federaal rapport, in aanwezigheid van de Task Force Duurzame Ontwikkeling van het Planbureau. Bedoeling is het derde rapport voor te stellen en er een aantal besluiten te formuleren met betrekking tot thema's en adviezen die momenteel binnen de raad voorbereid worden.

[Terug naar inhoud](#)

8. Jaarverslag en opvolging adviezen 2005

De algemene vergadering van 1 februari 2006 keurde het jaarverslag 2005 van de FRDO goed. Dit verslag brengt een overzichtelijke synthese van de verschillende adviezen die het voorbije jaar werden goedgekeurd, met vermelding van de opvolging ervan door de regering. Die opvolging voor 2005 werd zoals gebruikelijk door de (vertegenwoordigers van de) betrokken ministers of staatssecretarissen aan de FRDO meegedeeld tijdens de eerste algemene vergadering van het nieuwe jaar. Ook de andere activiteiten die de FRDO organiseerde (fora, communicatie-activiteiten, studies, contacten) komen aan bod. Het jaarverslag heeft eveneens aandacht voor de doelstellingen, de samenstelling en de werking van de raad en zijn organen (de algemene vergaderingen, het bureau, de werkgroepen en het secretariaat). Het document bevat nog geen financieel verslag: dit zal aan een volgende algemene vergadering voorgelegd worden.

Het jaarverslag 2005 zal eind deze week beschikbaar zijn op onze website www.frdo.be. U vindt de opvolging van de adviezen 2005 door de regering, zoals die meegedeeld werd tijdens de algemene vergadering van 1 februari, ook afzonderlijk op onze website (onder publicaties >adviezen > opvolging>2005).

[Terug naar inhoud](#)

FRDO INFO is de nieuwsbrief van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO). De FRDO geeft adviezen aan de Belgische federale overheid over het beleid inzake duurzame ontwikkeling. De raad organiseert ook activiteiten om het draagvlak voor duurzame ontwikkeling te vergroten.

Overname van artikelen uit FRDO INFO met bronvermelding is toegestaan.

Adres: Ernest Blérotstraat 17, B-1070 Brussel, België

Tel.: +32 (0)2 7433150

Fax: +32 (0)2 7433159

<http://www.frdo-cfdd.be>

mail@frdo-cfdd.be

Indien u deze gratis nieuwsbrief niet rechtstreeks in uw mailbox hebt gekregen, kunt u zich abonneren door een mail te sturen naar het adres hierboven met vermelding van naam, (eventueel) organisatie, adres en mailadres, en als onderwerp (subject) "abonnement". Gelieve ook te vermelden of u FRDO INFO in het Nederlands of het Frans wenst. Wil u de nieuwsbrief niet langer ontvangen, vermeld dan "uitschrijven" als onderwerp in de mail.

